

TÜRKİYE'DE İSLÂM AHLÂK FELSEFESİ ALANINDA YAPILAN TÜRKÇE YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİ BİBLİYOGRAFYASI

İZZET GÜLAÇAR
Muş Alparslan Üniversitesi

ÖZ

Bu çalışmada Türkiye'de İslâm ahlâk felsefesi alanında Türkçe yapılan yüksek lisans ve doktora düzeyindeki tezlerin tespiti yapılmıştır. Söz konusu çalışmalar kendi içerisinde yüksek lisans ve doktora çalışmaları şeklinde tasnif edildikten sonra alfabetik sıraya uygun bir şekilde dizilmiştir. Çalışmanın hazırlanması aşamasında takip edilen yöntem, tespit ve öneriler giriş bölümünde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ahlâk, İslâm Ahlâk Felsefesi, Ahlâk Felsefesi

A BIBLIOGRAPHY OF TURKISH MASTER AND PHD DISSERTATIONS IN TURKEY ON PHILOSOPHY OF ISLAMIC ETHICS

ABSTRACT

In this study, a bibliography of Turkish master and PhD dissertations in Turkey on Philosophy of Islamic Ethics is determined. After classifying the aforementioned studies as master and PhD dissertations in themselves they are ranked in an alphabetical order. The preceding method in the process of preparing this study, findings, and suggestions are presented in the introduction.

Keywords: Ethic, Philosophy of Islamic ethics, Philosophy of Ethics

İlgili alanın bir yekününü sunan bibliyografik eserler ve çalışmalar ilmî araştırmalar açısından büyük bir önem ve değer taşımakta, her zaman için ilk başvuru kaynakları arasında yer almaktadır. Miladi X. yüzyılda İbn Nedim tarafından yazılan *el-Fihrist*¹, XII. yüzyılda bir Osmanlı âlimi olan Kâtip Çelebi tarafından kaleme alınan *Keşfu'z-Zünun an Esâmi'l-Kutubi ve'l-Fünun* adlı eser de İslâm düşünce geleneğimizde önemli bir yere sahiptir. *Keşfu'z-Zünun*'dan sonra da devam eden bu tür eser yazma geleneği Riyazizâde'nin *Esmâ'ül-Kütübi'l-Mütemmim li Keşfi'z-Zünun* (thk. Muhammed Altuncu, Kahire 1975), Bağdatlı İsmail Paşa'nın *İdahu'l-Meknûn fi'z-Zeyli ala Keşfi'z-Zünun* (thk. Kilisli Rıfat Bilge, I-II, İstanbul 1972) ve Aga Bozorg Tahranî'nin *ez-Zeria ila Tesanifîş-Şia* (I-XXVI, Beyrut-1983) adlı eserler vasıtasıyla yirminci yüzyıla kadar sürmüştür.²

Bibliyografik çalışmalar bugün de önemini ve gerekliliğini korumaktadır. Türkiye'deki akademik camia içerisinde araştırma alanımıza paralel olan çalışmalara baktığımızda İslam düşünce ve felsefesi alanında şu çalışmaları görmekteyiz.

Harun Anay'ın bir proje olarak hazırladığı ve çeşitli dillerdeki İslâm düşüncesiyle ilgili yapılmış tezleri kapsayan çalışması önemli bir bibliyografik araştırmadır. Türkiye'deki Türkçe ve İngilizce çalışmaların yanısıra³ dünyanın çeşitli yerlerinde yapılmış olan Arapça⁴, Farsça⁵ ve İngilizce⁶ gibi farklı dillerdeki lisans, yüksek lisans, doktora ve doçentlik çalışmalarını ihtiva eden bu bibliyografik çalışma gerek Türkiye'deki gerekse yabancı araştırmacıların başvurabileceği önemli bir kaynaktır.

1 *, İslâmî İlimler Fakültesi, İslâm Felsefesi ABD.

İbn Nedim ve *el-Fihrist* hakkında bkz. İbrahim Halil Üçer, "el-Fihrist'te Felsefe Tarihi: Kadim'in Muhdes'e Yolculuğu," Müstakim Ancı (ed.), *Felsefe, Tıp ve Tarih: Tabakât Literatürü Üzerine Bir İnceleme* (İstanbul: Klasik Yayınları, 2014) içinde, ss. 57-93.; İslâm dünyasında ansiklopedi ve tabakât türü eserler için ayrıca bkz. Ayhan Aykut, "Ansiklopedi," *DİA*, c. 3, ss. 219-222.

2 Harun Anay, "İslam Düşüncesi Alamında Türkiye'de Yapılan Tezler," *Divân İlmî Araştırmalar*, 4 (1998/1), s. 74.

3 Harun Anay, "İslâm Düşüncesi Alamında Türkiye'de Yapılan Tezler," ss. 73-170.

4 Harun Anay, "İslâm Düşüncesi ve Batı Felsefesi ile İlgili Olarak Arapça Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri," *Divân İlmî Araştırmalar*, 10 (2001/1), ss. 197-307.

5 Harun Anay, "İslâm Düşüncesi ve Batı Felsefesi ile İlgili Olarak Farsça Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri," *Divân İlmî Araştırmalar*, 11 (2001/2), ss. 201-241.

6 Harun Anay, "İslâm Düşüncesi ve Batı Felsefesi ile İlgili Olarak İngilizce Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri," *Divân İlmî Araştırmalar*, 8 (2000/1), ss. 197-307.

Harun Anay'a ait diğer bir literatür değerlendirmesi de Diyanet İslâm Ansiklopedisi'nde yer alan "Felsefe" maddesinin "Literatür" bölümünde yer almaktadır. İslâm felsefesi araştırmalarında başvurulması gereken tabakât ve literatür türü eserlerin ele alındığı çalışma klasik literatürün bilinmesi için önemli bir başlangıç noktasıdır.⁷

Bir diğer bibliyografik araştırma Hümeýra Özturan tarafından kaleme alınan bir çalışmadır. "Etik ile Ahlak Arasında: Türkçe Ahlak Felsefesi Literatürüne Dair Etik Kavramı Kullanımı Üzerinden Bir Değerlendirme" başlıklı araştırmasının EK-1 kısmında 1928 sonrası Türkçe ahlâk felsefesi telifleri hakkında bibliyografik bir çalışma yapılmıştır.⁸

Atilla Arkan tarafından kaleme alınan "Cumhuriyet Dönemi Türkçe İslâm Felsefesi Tarihi Çalışmalarına Dair Literatür Denemesi" başlıklı makalede konuya dair Türkçe yazılmış telif makaleler ile tercüme edilerek Türkçe'ye kazandırılan makalelerin geniş bir listesi sunulmuştur.⁹

Editörlüğünü Ömer Türker ve Kübra Bilgin'in yaptığı *İslâm Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler*¹⁰ adlı kitap da İslâm ahlâk literatürüne ilişkin önemli bir çalışmadır. Gerek literatür gerekse ahlâk ilminin bazı problem alanları ile ilgili makalelerin yer aldığı kitap İlmi Etütler Derneği (İLEM) ve İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği bünyesinde "İslâm Ahlâk Düşüncesi Projesi" kapsamında yapılan çalışmalardan oluşmaktadır.

Kitapta Hümeýra Özturan'ın kaleme aldığı araştırmada İslâm Ahlâk Düşüncesi üzerine yazılan oryantalist eserler, Arapça ve Türkçe yazılan telifler ve makalelere dair bir takım değerlendirmeler yapılarak, olması gerekenlere dair öneri ve teklifler bölümü bu alanın araştırmacıları için ufuk açıcı bir niteliktedir.¹¹

7 Harun Anay, "Felsefe: Literatür," *DİA*, c. 12, ss. 319-330.

8 Hümeýra Özturan, "Etik ile Ahlak Arasında: Türkçe Ahlak Felsefesi Literatürüne Dair Etik Kavramı Kullanımı Üzerinden Bir Değerlendirme (EK-1)," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 9, (2011/17), ss. 192-201.

9 Atilla Arkan, "Cumhuriyet Dönemi Türkçe İslam Felsefesi Tarihi Çalışmalarına Dair Literatür Denemesi," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 9, (2011/17), ss. 105-154.

10 Ömer Türker, Kübra Bilgin (ed.): *İslâm Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler*, Ankara, Nobel Kitap, 2015).

11 Hümeýra Özturan, "İslâm Ahlâk Düşüncesi Çalışmalarının Dünü ve Bugününe Dair Bir İnceleme," Ömer Türker, Kübra Şenel (ed.), *İslâm Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler*, (Ankara: Nobel Kitap, 2015), ss. 1-41.

Kitaptaki diğer bir literatür değerlendirmesi Eşref Altaş tarafından kaleme alınan “Hikemiyât Kültürü ve Ahlâk” başlıklı makaledir. Hikemiyât literatürünün kaynakları, Arapçaya aktarılması, hikemiyâtın felsefi ilimlerle daha çok pratik felsefe ile ilişkisi, İslâm filozoflarının bu literatür ile karşılaşması ve hikemiyât literatürünün İslâm ahlâk düşüncesine etkilerinin ele alındığı çalışma İslâm ahlâk felsefesinin kökenine dair bir farkındalık yaratması açısından önem arz etmektedir.¹²

M. Cüneyt Kaya tarafından kaleme alınan “İslâm Filozoflarının Türkiye’deki Neşir ve Tercüme Edilen Eserleri Bibliyografyası” başlıklı çalışma da genel İslâm felsefesi literatürü açısından önem taşımaktadır. Adından da anlaşılacağı üzere çalışma İslâm felsefe geleneğinin öne çıkan on beş isminin Türkiye’de yapılan neşir ve tercüme eserlerini kapsamaktadır.¹³

Literatür değerlendirmesinin yapıldığı diğer bir çalışma ise Hüseyin Karaman’ın “İslâm Ahlâkının Kaynakları” çalışmasıdır. İslâm ahlâkının kaynaklarından biri olan ahlâk kitap türlerinin felsefi, tasavvufî ve kelâmî ahlâk kitapları olduğunu söyleyen Karaman çalışmasında söz konusu ahlâk türlerine dair kitapları kısaca değerlendirmektedir.¹⁴

Türkçedeki başka bir literatür çalışması ise Müstakim Arıcı editörlüğünde yayına hazırlanan *Felsefe, Tıp ve Tarih: Tabakât Literatürü Üzerine Bir İnceleme* isimli eserdir. Bilim ve Sanat Vakfı Medeniyet Araştırmaları Merkezi tarafından gerçekleştirilen “Felsefi Açıda Tabakât Literatürü” başlıklı toplantılarda sunulan çalışmaların derlenerek bir araya getirilmesi sonucu oluşturulan bu kitap İslâm düşüncesi araştırmalarında önemli görülen tabakât eserlerini ele alarak, her birinin kendine ait özellikleri ve düşünce geleneğindeki yeri ve önemi üzerinde durmaktadır.¹⁵

Bizim çalışmamız da İslâm ahlâk felsefesi alanında Türkiye’de yapılmış olan Türkçe yüksek lisans ve doktora çalışmalarını bibliyografik bir tarzda bir araya getirmeyi hedeflemektedir.

12 Eşref Altaş, “Hikemiyât Literatürü ve Ahlâk” Ömer Türker, Kübra Şenel (ed.), *İslâm Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler*, (Ankara: Nobel Kitap, 2015), ss. 103-138.

13 M. Cüneyt Kaya, “İslâm Filozoflarının Türkiye’deki Neşir ve Tercüme Edilen Eserleri Bibliyografyası,” M. Cüneyt Kaya (ed.), *İslâm Felsefesi: Tarih ve Problemler*, (İstanbul: İSAM Yayınları, 2013), ss. 799-846.

14 Hüseyin Karaman, “İslâm Ahlâkının Kaynakları,” Müfit Selim Saruhan (ed.), *İslâm Ahlâk Esasları ve Felsefesi*, (Ankara: Grafiker Yayınları, 2013), ss. 50-53.

15 Müstakim Arıcı (ed.), *Felsefe, Tıp ve Tarih: Tabakât Literatürü Üzerine Bir İnceleme*, (İstanbul: Klasik Yayınları, 2014).

Bu çalışmadaki amacımız, İslâm ahlâk felsefesi alanında Türkiye’de yapılan tezleri literatüre uygun olarak tespit etmek, çalışmalardan bir bütün halinde haberdar olunmasına imkân vermek ve yapılacak araştırmalarda tekrara düşülmemesini sağlamaktır.

Araştırma aşamasında Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) İlahiyat Fakülteleri Tezler Kataloğu Veri Tabanını tarayarak çalışmaları tespit ettik. İslâm ahlâk felsefesi ile ilgili olup İlahiyat fakülteleri dışında yapılmış olan bazı tezler ile YÖK’ün Ulusal Tez Merkezi’nde –sayıları az da olsa– tespit edemediğimiz bazı çalışmaları Harun Anay’ın “İslâm Düşüncesi Alanında Türkiye’de Yapılan Tezler” adlı makalesinde tespit ederek bibliyografyaya ekledik.

Araştırmamızı hazırlarken İslâm ahlâk felsefesinin problem alanlarına dâhil olabilecek bütün tezlere herhangi bir alan, bölüm ayırımı yapmadan bibliyografyada yer verdik.

Tezlerin künyelerini verirken ilk harflerinin büyük yazılması dışında herhangi bir müdahalede bulunmadık. Bu durum konuya ilişkin tarama yapan araştırmacıların kelimeyi olduğu gibi yazarak ilgili çalışmaya daha kolay ulaşmalarını sağlayacaktır.

SONUÇ

Yapılan çalışmaları değerlendirdiğimizde şu tespitlerimiz olmuştur.

1- İslâm ahlâk felsefesine yönelik çalışmaların -birkaç çalışma istisna tutulursa-İlahiyat fakülteleri bünyesinde yapıldığını tespit ettik. İlahiyat fakültelerindeki bu çalışmaları da kendi içerisinde sınıflandırdığımızda alana dair çalışmaların Kelâm, İslâm Felsefesi ve Din Felsefesi anabilim dalları arasında ortak bir çalışma alanı olduğunu gördük. İslâm ahlâk felsefesi çalışmaları İslâm felsefesi anabilim dallarında yoğunluk kazanmıştır. Yüksek lisans çalışmaları doktora çalışmalarından sayıca daha fazladır.

2- Çalışma alanları açısından yapılan tezler sınıflandırıldığında kişi/şahıs merkezli çalışmaların sayısı daha fazladır. Bu çalışmalar bazen müstakil bir düşünür, bazen aynı gelenek içerisinde yetişen iki ismin karşılaştırılması, bazen bir kelâmcı ve bir filozofun görüşlerinin karşılaştırılması, bazen de Yunan ve İslâm filozoflarının karşılaştırılması şeklinde olmuştur. Bu karşılaştırmalı çalışmalar disiplinlerarası irtibatı sağlaması, her bir disiplinin

kendi sistematığı ve metodolojisi içerisinde problemleri nasıl tartıştığını göstermesi açısından önemli örnekler olmaktadır.

3- Şahıs merkezli yapılan çalışmalar İslâm Felsefesi adına bakıldığında belli bazı isimlerde yoğunlaşmıştır. Genel olarak bütün çalışmalara bakıldığında ise gerek mütekellimundan gerekse felâsifeden çalışılmayı bekleyen isimlerin tespitinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

4- Diğer bir çalışma alanı oldukça az sayıda olan eser inceleme, tahkik çalışmalarıdır. Düşünürlerin ahlâk alanını ilgilendiren eserlerinden hareketle ya bir problem tartışılmıştır ya da ilgili eser araştırma konusu edilmiştir.

5- Çalışmalar çoğunlukla klasik İslâm düşünürleri ile ilgili olmakla birlikte modern dönem düşünürlerin ahlâk ile ilgili görüşlerinin tespitine yönelik çalışmalar da yapılmıştır.

6- Klasik dönemin problemlerine ait çalışmaların yoğunluğuna karşın modern dönemin problemlerine yönelik az sayıda çalışma yapılmıştır.

7- Bazı sosyal kurumlar da bu çalışmalar kapsamında ele alınmıştır.

YÜKSEK LİSANS TEZLERİ

Acarlıoğlu, Ahmet, *Ahlâk-ı Alâî'de Aile*, Danışman: Prof. Dr. Ziya Kazıcı, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı, 2010, 248 y., **Yüksek Lisans**.

Açıkgöz, Şehri, *Gazali'de Bilgi ve Ahlak İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altuntaş, Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2010., 156 y., **Yüksek Lisans**.

Akbaş, Metin, *Ziya Gökalp Düşüncesinde Töre ve Ahlâk'ın Felsefi Temelleri*, Danışman: Prof. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2002, 104 y., **Yüksek Lisans**.

Akçaoğlu, Habibe Rümeyza, *Aristoteles ve İbn Miskeveyh'in Ahlâk Felsefeleri (Mukayeseli Bir Araştırma)*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Cevdet Kılıç, Fırat Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 221 y., **Yüksek Lisans**.

Aksu, İbrahim, *İbn Sina Felsefesinde Mizâc Kavramı ve Nefs İle Olan İlişkisi*, Danışman: Doç. Dr. Muhittin Macit, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2012, 136 y., **Yüksek Lisans**.

Aksu, Sevilay, *Eflatun'un İslâm Ahlakına Etkileri*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 144 y., **Yüksek Lisans**.

Aktulga, Midhat, *Hâris el-Muhâsibî'de Ahlâk*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin Bircan, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2009, 159 y., **Yüksek Lisans**.

Akyol, Elif, *Üzüntüyü Yenmenin Çareleri -Kindî Merkezli Bir İnceleme-*, Danışman: Prof. Dr. Mevlüt Uyanık, Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, 2015, 156., **Yüksek Lisans**.

Algül, Fatih, *İbn Rüşd'de Kötülük Problemi ve Teodise*, Danışman: Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2013, 120 s., **Yüksek Lisans**.

Aliyev, Elmin, *Abbaskulu Bakühanlı ve Ahlâk Düşüncesi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Harun Anay, 2007, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 205 s., **Yüksek Lisans**.

Altıntaş, Mücteba, *Müslüman Kelâmında İrade Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Ahmet Akbulut, Ankara Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2002, 103 y., **Yüksek Lisans**.

Altuncu, Tuba, *İnsan İradesi ve Kader İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Temel Yeşilyurt, Fırat Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2012, 106 y., **Yüksek Lisans**.

Arslan, Çiğdem, *Ahlak Felsefesi Açısından Musahiplik*, Danışman: Doç. Dr. İsmail Erdoğan, Fırat Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2012, 57 y., **Yüksek Lisans**.

Aslan, Adalet, *Farabi'de İnsanın Gayesi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Necati Murad Omay, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Anabilim Dalı, 2014, 79 s. **Yüksek Lisans**.

Ata, Ulvi, *Peygamberlerin Düşünce ve Ahlakın Gelişimine Katkıları*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 77 y., **Yüksek Lisans**.

Aydın, Mehmet, *Fârâbi ve İbn Sinâ'da Aksiyon Teorisi*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet S. Aydın, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1996, 92 y., **Yüksek Lisans**.

Aydoğan, Şeyma Deniz, *Ebû Bekir Râzi'de Kötü Huyları Düzeltme Yolları*, Danışman: Prof. Dr. Ahmet Kamil Cihan, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 141 s., **Yüksek Lisans**.

Babacan, Nursel, *Gazzâlî'nin Mutluluk Düşüncesi ve Bunda Felsefi Tesirler*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 100 y., **Yüksek Lisans**.

Bademci, Abdülmuttalip, *Fahreddin Er-Razi ve İrade Görüşü*, Danışman: Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, Selçuk Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 1990, 88 y., **Yüksek Lisans**.

Balci, Mustafa, *Celalzâde'nin Mevahibu'l-Hallak fi Meratibi'l Ahlâk İsimli Eseri*, Danışman: Doç. Dr. Mustafa Çağrıcı, Harran Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1996, 123 y., **Yüksek Lisans**.

Barman, Kasım, *İslam Felsefesinde Aile Ahlakı -Nasrettin Tusî Örneği-*, Danışman: Doç. Dr. Müfit Selim Saruhan, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 113 y., **Yüksek Lisans**.

Bayer, Osman, *Kur'an'da Ahlâk ve Psikoloji Açısından Fert-Toplum İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Fahrettin Olguner, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 1996, 231 y., **Yüksek Lisans**.

Bilgin, Kübra, *Şerhu Ahlâkı Adudiyye (Metin ve Değerlendirme)*, Danışman: Prof. Dr. İsmail Kara, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2013, VIII, 201 y., **Yüksek Lisans**.

Bircan, Hasan Hüseyin, *Kur'an'da Kötülük Terim-Kavram Ve Tasvirleri*, Danışman: Doç. Dr. Fahrettin Olguner, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1993. 95 y., **Yüksek Lisans**.

Bozdemir, Satı Dilek, *Eflatun ve Farabi'de Erdem*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nuri Adıgüzel, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, [t. y.], ???, **Yüksek Lisans**.

Bozkurt, Abdullah, *Ahlâk-ı Alâi'de Eğitim Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. İsmail Yakıt, Süleyman Demirel, Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 149 y., **Yüksek Lisans**.

Bulanık, Abdulhalit, *Said Halim Paşa'da Ahlâk ve Siyaset*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Çağrıçı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 100 y., **Yüksek Lisans**.

Bulut, Ahmet, *Mustafa Rahmi Balanban'da Ahlaki Düşünce*, Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Karaman, Recep Tayyip Erdoğan (Rize) Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2013, 112 y., **Yüksek Lisans**.

Camuzcuoğlu, Gökçen, *Fârâbi, İbni Sina, Maturidi, Mutezile'ye Göre İnsan Hürriyeti*, Danışman: Doç. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1991, 86 y., **Yüksek Lisans**.

Coşkun, Halis, *İbn-i Sina'da Kötülük Problemi (Kitabu-n Necat Eseri Esas Alınarak)*, Danışman: Prof. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1998, 75 y., **Yüksek Lisans**.

Çamcı, Hikmet, *Kınalızâde Ali Efendi'de (Ahlâk-ı Alâi'de) Sorumluluk Bilinci ve Boyutları*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nuri Adıgüzel, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 85 y., **Yüksek Lisans**.

Çelebi, Hüsna, *Elmalı'lı Hamdi Yazır'da İrade - Meşîet Kavramı*, Danışman: Prof. Dr. Osman Karadeniz, Dokuz Eylül Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı 2013, 157 s., **Yüksek Lisans**.

Çelebi, Ramazan, *Gazzali'de Ahlak*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet Akgün, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999, 162 s., **Yüksek Lisans**.

Çetin, Ayhan, *Babanzade Ahmet Naim Efendi'ye Göre Ahlak Meselesi*, Danışman: Doç. Dr. Hüsamettin Erdem, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve

Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1995, 46 y., **Yüksek Lisans.**

Çetintaş, İbrahim, *Eşrefoğlu Rumi'de Ahlak*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 113 y., **Yüksek Lisans.**

Çetintaş, Sare, *Filibeli Ahmet Hilmi'nin Felsefi ve Ahlâkî Görüşleri*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Cevdet Kılıç, Fırat Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 81 y., **Yüksek Lisans.**

Dalahmetoğlu, Halime, *İbn Bacce ve İbn Tufeyl'de Mutluluk*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hakan Gündoğdu, Gazi Üniversitesi (Hitit Üniversitesi), Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 76 y., **Yüksek Lisans.**

Demir, Eyüp, *İslam Dünyasındaki Modernist Arayışlar Karşısında Nurettin Topçu'nun Ahlak Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Fahrettin Olguner, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1995, 165 y., **Yüksek Lisans.**

Demir, Necati, *Hilmi Ziya Ülken'in Ahlak Anlayışı*, Danışman: Doç. Dr. Murtaza Korlaelçi, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 1991, 202 y., **Yüksek Lisans.**

Derin, Necmi, *Ömer Nasûhî Bilmen'in Ahlâk Anlayışı*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2003, 92 y., **Yüksek Lisans.**

Doğan, Mutlu, *İbn Sînâ'nın Ahlak Risaleleri ve Ahlak Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2009, 147 y., **Yüksek Lisans.**

Durak, Necdet, *Platon ve Farabi Felsefesinde Erdem Kavramı*, Danışman: Prof. Dr. İsmail Yakıt, İstanbul Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 1995, 109 y., **Yüksek Lisans.**

Durgu, Havva, *Gazzâlî'nin Yetkinlik Anlayışı*, Danışman: Doç. Dr. Mehmet Türkeri, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 96 s., **Yüksek Lisans.**

Ensarioğlu, Seda, *İslam Felsefesi'nde Adalet Kavramı*, Danışman: Prof. Dr. Yaşar Aydın, Uludağ Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2008, 99 y., **Yüksek Lisans**.

Erdoğan, İlhami, *Gazali'de Kötülük Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Aydın, Uludağ Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1990, 36 y., **Yüksek Lisans**.

Ergüven, Mustafa, *Ahlâkın Temellendirilmesinde Akıl-Vahiy İlişkisi*, Danışman: Doç. Dr. Hüseyin Aydın, İnönü Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2003, 99 y., **Yüksek Lisans**.

Eroğlu, Serdar, *Gazzâlî'de İnsan Hürriyeti Problemi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Baktır, Cumhuriyet Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2004, 150 y., **Yüksek Lisans**.

Ezici, Osman, *Babanzâde Ahmed Naim'in Ahlâk Anlayışı ve Felsefî Görüşleri*, Danışman: Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 161 y., **Yüksek Lisans**.

Fazla, Zeynep, *Kant Etiğinin Çağdaş İslâm Ahlakı Üzerine Etkileri: Ahmet Hamdi Akseki Örneği*, Danışman: Prof. Dr. Cafer Sadık Yaran, İstanbul Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 118 y., **Yüksek Lisans**.

Gafarov, Anar, *Râğıb el-İşfahânî'nin İnsan ve Ahlâk Anlayışı*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Çağrı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 168 y., **Yüksek Lisans**.

Gökşin, Sema, *Ahlak Felsefesinde İlahi Buyruk Teorisi*, Danışman: Prof. Dr. Recep Kılıç, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 71 y., **Yüksek Lisans**.

Görgün, Tuğba, *Nureddin Topçu'da Ahlak ve Din İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Muhsin Akbaş, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2012, 119 s., **Yüksek Lisans**.

Gündoğdu, Mürsel, *Fârâbî'de İyilik Kavramı (Tahsilü's-Saa'de Adlı Kitabı Esas Alınarak)*, Danışman: Prof. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1995, 89 y., **Yüksek Lisans**.

Güneş, Mehmet Cevat, *İhvan-ı Safa'ya Göre İnsanın Ruhi ve Ahlâki Boyutu*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Çağrıçı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 1998, 126 y., **Yüksek Lisans**.

Gürkan, Berrin, *Ibn Sînâ Felsefesinde İrâde*, Danışman: Prof. Dr. Kasım Turhan, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, 2006, 151 s., **Yüksek Lisans**.

Güzel, Selçuk, *Şehrezurî'de Ahlak ve Siyaset Felsefesi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Muammer İskenderoğlu, Sakarya Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2009, 62 y., **Yüksek Lisans**.

Hanönü, Mahmut, *Gazzalî'nin Ahlak Felsefesinin Psikolojik Temelleri /* Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Sarıoğlu, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü / Felsefe Anabilim Dalı, 2007, 105 s., **Yüksek Lisans**.

Hatipoğlu, Hüseyin, *Bâkullânî ve İbn Rüşd'de İrâde-Fiil İlişkisi*, Danışman: Doç. Dr. Adil Bebek, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2006, 213 y., **Yüksek Lisans**.

Hatipoğlu, Murat, *İbn Sina'nın Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Doç. Dr. Hanifi Özcan, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 1995, 67 y., **Yüksek Lisans**.

Hotamışlı, Ziya, *Yusuf Has Hacib'de Bilgi ve Ahlak Anlayışı*, Danışman: Doç. Dr. Fahrettin Olguner, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1990, 92 y., **Yüksek Lisans**.

İçöz, Elzem, *Taşköprüzâde'nin Şerhu Ahlâk-ı Adudiyye Adlı Eseri*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Atilla Arkan, Sakarya Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 146 y., **Yüksek Lisans**.

İlhan, Hatice, *"Ötenazi" Kavramının Ahlak Felesefesi Açısından İncelenmesi*, Danışman: Prof. Dr. Cafer Sadık Yaran, İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 130 y., **Yüksek Lisans**.

İrenci, Yavuz, *Azmi Efendi'nin Risalelerinde Kaza, Kader ve İrade*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Selçuk Eraydın, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı 1993, 108, 67 y., **Yüksek Lisans**.

İrğat, Muhammed, *Nureddin Topçu'da İrade Problemi*, Danışman: Prof. Dr. İbrahim Emiroğlu, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Mantık Bilim Dalı, 2010, 161 y., **Yüksek Lisans**.

Kaçıran Erişmiş, Azize, *Klasik İslâm Ahlakı Kaynaklarında Dostluk Kavramı*, Danışman: Doç. Dr. Müfit Selim Saruhan, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 116 y., **Yüksek Lisans**.

Kala, Muhammet Enes, *Aristoteles, İbn Sina ve Ravaisson'da Alışkanlık-Ahlak İlişkisinin Değerlendirilmesi*, Danışman: Prof. Dr. Murtaza Korlaelçi, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Felsefe Tarihi Bilim Dalı, 2009, 93 y., **Yüksek Lisans**

Kanal, Hatice Kübra, *Ali Seydi Bey'in Ahlak Düşüncesi*, Danışman: Doç. Dr. Muhittin Macit, Marmara Üniversitesi, İlahiyat, Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 165 y., **Yüksek Lisans**.

Kaplan, Ümmühani, *Yahyâ b. Adî'nin Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Doç. Dr. Şahin Filiz, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2005., 91 y., **Yüksek Lisans**.

Karaağaç, Osman, *Bir Din Felsefesi Problemi Olarak İbn Arabî'de Ahlak*, Danışman: Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2013, 128 s., **Yüksek Lisans**.

Karaca, Osman, *Maverdi ve Ahlak Görüşü*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin Bircan, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2008, 145 y., **Yüksek Lisans**.

Karagözoğlu, Hümeyra, *Küresel Ahlâk Düşüncesi*, Danışman: Prof. Dr. İlhan Kutluer, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2008., 149 y., **Yüksek Lisans**.

Karaman, Fatma, *İsmail Fethi'nin Ruh ve Ahlâk'la İlgili Görüşleri*, Danışman: Doç. Dr. Ferit Uslu Gazi Üniversitesi (Hitit Üniversitesi), Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2008, 119 y., **Yüksek Lisans**.

Karaman, Hüseyin, *Nurettin Topçu'da Ahlâki Düşünce*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. İbrahim Hakkı Aydın, Atatürk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 1996, 88 y., **Yüksek Lisans**.

Kavşut, Muhammet Sait, İzz B. Abdüsselâm ve Ahlâk Anlayışı, Danışman: Prof. Dr. Şaban Ali Düzgün Ankara Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, , 2006, 142 y., **Yüksek Lisans**

Kaya, Umut, Ebû Zeyd El-Belhî'nin Ahlâk Felsefesi, Danışman: Prof. Dr. İlhan Kutluer, Marmara Üniversitesi İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 183 y., **Yüksek Lisans.**

Kaygı, Abdullah, Türk Düşünce Tarihinde İnsancıl Düşüncenin Gelişmesine Bir Katkı: Ali Seydi Bey'in Terbiye-i Ahlakiye ve Medeniye'si, Danışman. İoanna Kuçuradi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1985, **Yüksek Lisans.**

Kenzhetayev, Dossay, Divan-ı Hikmet'teki Ahlaki Unsurlar, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 224 y., **Yüksek Lisans.**

Keskin, Nihat, İbn Sinâ'nın Ahlâk Anlayışı, Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Aydın, Uludağ Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1990, 54 y., **Yüksek Lisans.**

Keskin, Zeki, İbn Miskeveyh'in Mutluluk Anlayışı, Danışman: Prof. Dr. Ahmet Kamil Cihan Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 112 y., **Yüksek Lisans.**

Kılbaş, Özkan, Kur'an'da Evrensel Ahlak İlkeleri, Danışman: Yrd. Doç. Dr. İbrahim Hakkı Aydın, Atatürk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 147 y., **Yüksek Lisans.**

Kocabaş, Vicdan Hilal, Mevlânâ'nın Mesnevî'sinde Kötülük Problemi, Danışman: Prof. Dr. İbrahim Emiroğlu, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 126 y., **Yüksek Lisans.**

Koçak, İsmail, Mu'tezile Kelam Sisteminde Ahlakın Teolojik Temelleri Kadı Abdulcebbar Örneği, Danışman: Prof. Dr. Mahmut Ay, Ankara Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2013, 109 y., **Yüksek Lisans.**

Kolukısa, Şükrü, İbn Tufeyl Felsefesinde İnsan, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Bayram Ali Çetinkaya Cumhuriyet Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 2003. 78 y., **Yüksek Lisans.**

Korkmaz, Alper, *Muhammed İkbâl'de Kötülük Problemi ve Teodise*, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, Danışman: Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan, 2014. ??? ; **Yüksek Lisans.**

Köse, Ali, *Ahlak-ı Alai'nin İkinci Kitabı İlmü Tedbiri'l-Menzil'de Eğitim*, Danışman: H.Mahmud Çamdibi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1988, 71 s., **Yüksek Lisans.**

Kösem, Kevser, *İsmail Müfit b. Ali el-İstanbulî'nin Şerhu'l-Ahlâkı'l-Adud-ıyye Adh Eseri*, Danışman: Doç. Dr. İbrahim Çapak, Sakarya Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 2008, 157 y., **Yüksek Lisans.**

Kurtaran, Mahmut, *Fârâbî'nin Ahlak Felsefesi*, Danışman: Doç. Dr. Müfit Selim Saruhan, Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 116 y., **Yüksek Lisans.**

Kuşlu, Harun, *Yahya ibn Adî'nin Ahlak Felsefesi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Harun Anay, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2008, 149 y., **Yüksek Lisans.**

Kuyurtar, Mehmet, *İbni Haldun'un Ahlak Hakkında Görüşleri*, Danışman: Prof.Dr. Ahmet Arslan, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı, 1992, 183 s., **Yüksek Lisans.**

Küçük, Suphi, *Ahmet Mithat Efendi'de Ahlak Meselesi*, Danışman: Doç. Dr. Hüsamettin Erdem, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 1993, 103 y., **Yüksek Lisans.**

Mustafayev, Nazım, *İbni Sina'da Kötülük Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Hüsamettin Erdem, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 120 y., **Yüksek Lisans.**

Nagihan, Seyhan, *Aristoteles ve Farabi'de Özgür İrade*, Danışman: Doç. Dr. Fatih Toktaş, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Felsefe Tarihi Bilim Dalı, 2013, 165 s., **Yüksek Lisans.**

Öksüz, Refik, *Safahat'ta Ahlaki Unsurlar*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 301 y., **Yüksek Lisans.**

Öteleş, Zeliha, *Ahlâk ve Siyaset Felsefesi Açısından Sırru'l-Esrâr ile Tedbîrât-ı İlahîyye'nin Karşılaştırılması*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Burhan Köroğlu, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 101 y., **Yüksek Lisans**.

Özgen, Mehmet Kasım, *Fârâbi'de Mutluluk-Ahlak İlişkisi (Tahsilü's-Sa'ade Adlı Kitabı Esas Alınarak)*, Danışman: Prof. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1994, 98 y., **Yüksek Lisans**.

Öztürk (Uzeirovski), Emine, *Fârâbî ve Descartes'da Mutluluk Kavramı*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 143 y., **Yüksek Lisans**.

Öztürk, Hüsnü, *Gazâlî'de İrade Özgürlüğü*, Danışman: Doç. Dr. Osman Bilen, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 84 y., **Yüksek Lisans**.

Öztürk, Yener, *Kader Açısından Kalbin Mühürülenmesi ve İnsan İradesinin Bundaki Rolü*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Zeki Sarıtoprak, Harran Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı 1996, 82 y., **Yüksek Lisans**.

Pazarlıklı, Mehmet, *Fârâbî Düşüncesinde Saâdetin Temel Kaynakları*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 103 y., **Yüksek Lisans**.

Polat, Ahmet Emre, *İlk Dönem Türk Romanında Ahlak*, Danışman: Prof. Dr. İsmail Kara, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 231 y., **Yüksek Lisans**.

Sezik, Salih, *Gazâlî ve Leibniz'de Kötülük Problemi ve Teodise*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 124 y., **Yüksek Lisans**.

Şahin, Mustafa, *Son Dönem İslâm Düşünürlerinin Ahlâk Anlayışı*, Danışman: Prof. Dr. Hüdaverdi Adam, Sakarya Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2004, 103 y., **Yüksek Lisans**.

Şahinoğlu, Şeyma, *İbn Sînâ'da Ahlak Sorunu*, Danışman: Yrd. Doç. Dr.

Harun Anay, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2009, 102 y., **Yüksek Lisans.**

Şatır, Kamil, *Maverdî'de Din ve Ahlak İlişkisi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. İbrahim Aslan, Ankara Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, [t. y.], **Yüksek Lisans.**

Şeker, Ali, *İzmirli İsmail Hakkı'da Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Doç. Dr. Naim Şahin, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 109 y., **Yüksek Lisans.**

Şen, Muhammed İkbâl, *Mevlânâ'nın Mesnevi'sinde Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Doç. Dr. Cevdet Kılıç, Fırat Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2011, 132 y., **Yüksek Lisans.**

Şimşek, Azime, *Nasireddin Tûsî'nin Ahlâk ve Eğitim Anlayışı*, Danışman: Doç. Dr. Yurdağül Mehmedoğlu, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı, 2005, 126 y., **Yüksek Lisans.**

Şirin, Zehra, *Peyami Safa'nın Ahlak Anlayışı*, Danışman: Prof. Dr. Naim Şahin, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, (2010, 96 y., **Yüksek Lisans.**

Tamtürk, Bayram, *Fârâbî'nin Mutluluk Anlayışı*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şaban Haklı, Gazi Üniversitesi (Hitit Üniversitesi), Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 79 y., **Yüksek Lisans.**

Taş, Oktay, *İbni Sînâ'nın Ahlâk Felsefesinde Mutluluk*, Danışman: Doç. Dr. İsmail Taş, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 85 y., **Yüksek Lisans.**

Tezcan, Vedat, *Spinoza ve Fazlurrahman'da Ahlâk Problemi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Bayram Dalkılıç, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2004, 119 y., **Yüksek Lisans.**

Toktaş, Fatih, *Farabi'nin Eylemsel Felsefesinde Ahlak ve Siyaset*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet Dağ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1996, 148 y., **Yüksek Lisans.**

Topalcık, Derya, *Kirmânî'nin Şerh-u Ahlâk-ı Adudiyye Adlı Eseri*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Atilla Arkan, Sakarya Üniversitesi Felsefe ve Din

Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 108 y., **Yüksek Lisans.**

Truçi, Betim, *İhvân-ı Safâ'nın Ahlak Anlayışı*, Danışman: Doç. Dr. Enver Uysal, Uludağ Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2008, 76 y., **Yüksek Lisans.**

Tuğral, Süleyman, *Sadrüşşeria'da İyilik ve Kötülük Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Atay, Ankara Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 1995, 161 y., **Yüksek Lisans.**

Tuncer, Mehmet, *Aristo ve Fârâbî'de "Mutluluk" Düşüncesi*, Danışman: Doç. Dr. Bayram Ali Çetinkaya, Cumhuriyet Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, (2006, 168 y., **Yüksek Lisans.**

Tunç, Merve Betül, *Hilmi Ziya Ülken'de Aşk Ahlakı ve Onun Diğer Ahlak Nazariyelerine Yöneltiltiği Eleştiriler*, Danışman: Doç. Dr. Naim Şahin, Selçuk Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2009., 138 y., **Yüksek Lisans.**

Turğay, Fatma, *İbn Sînâ'nın Sembolik Hikâyelerinde Ahlâk Felsefesi*, (Danışman: Prof. Dr. İlhan Kutluer, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 258 y., **Yüksek Lisans.**

Ulaş, Hadice, *Fahreddin Râzî'de İnsan ve Yetkinliği*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin Bircan, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, (2009, 64 y., **Yüksek Lisans.**

Ulupınar Muhammet, *Ahlak Felsefesi Açısından Ruh-Kalb Temizliğine Kur'an'ın Bakışı*, Danışman: Doç. Dr. Fahrettin Olguner, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994, 64 s., **Yüksek Lisans.**

Ülver, Saynur, *Fârâbî'de Amelî Akıl*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet S. Aydın, Dokuz Eylül Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2002, 157 y., **Yüksek Lisans.**

Üzüm, Ayşe, *İbn-İ Miskeveyh'in Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Doç. Dr. Naim Şahin, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2002, 80 y., **Yüksek Lisans.**

Yavuz, Selim, *Gazâlî'de Kötülük Problemi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Enver Uysal, Uludağ Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2001, 67 y., **Yüksek Lisans.**

Yılmaz, Münevver Mücahide, *Fârâbî'de Siyaset-Ahlâk İlişkisi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şaban Haklı, Gazi Üniversitesi (Hitit Üniversitesi), Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 101 y., **Yüksek Lisans**.

Yılmaz, Vedat, *İbn Rüşd'ün Din-Felsefe İlişkisi Bağlamında Ahlak'ın Konumu*, Danışman: Doç. Dr. Fatih Toktaş, Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Felsefe Tarihi Bilim Dalı, 2014, 115 y., **Yüksek Lisans**.

Yılmaz, Yaşar, *Fârâbî'de Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Hüsamettin Erdem, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2002, 102 y., **Yüksek Lisans**.

Yücelik, Hakan, *Erzurumlu İbrâhim Hakkı'da Ahlâk Anlayışı*, Danışman: Doç. Dr. İbrahim Hakkı Aydın, Atatürk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 81 y., **Yüksek Lisans**.

DOKTORA TEZLERİ

Akdağ, Özcan, *Kötülük Problemi ve Özgür İrâde Savunması*, Danışman: Doç. Dr. Mehmet Sait Reçber, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2006, 103 y., **Doktora**.

Anay, Harun, *Celeddin Devvani Hayatı, Eserleri, Ahlak ve Siyaset Düşüncesi*, Danışman: Prof. Dr. Mahmut Kaya, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı, 1994, 425 s., **Doktora**.

Arslan, Hulusi, *Mu'tezile'ye Göre İyilik ve Kötülük (Husn ve Kubh) Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Cihat Tunç, Erciyes Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2000, 201 y., **Doktora**.

Aydın, Fatih, *Şehrezûrî'nin Ahlâk ve Siyaset Düşüncesi*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Çağrıncı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2014, 213 y., **Doktora**.

Aydınlı, Yaşar, *İbn Bâcce'nin İnsan Görüşü*, Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Aydın, Uludağ Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1992, 235 y., **Doktora**.

Aytepe, Mahsum, *Kadı Abdülcebbar'da Lütuf Teorisi*, Danışman: Prof. Dr. Şaban Ali Düzgün, Ankara Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2014, 361 y., **Doktora**.

Bircan, Hasan Hüseyin, *İslâm Felsefesinde Mutluluk*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Çağrırcı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2001, 365 y., **Doktora**.

Cengiz, Yunus, *Kâdî Abdülcebbar'ın Eylem Teorisi*, Danışman: Prof. Dr. İlhami Güler, Ankara Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2010, 326 y., **Doktora**.

Çağrırcı, Mustafa, *Gazzali'ye Göre İslâm Ahlâkı Nazari ve Ameli Olarak*, Danışman: Salih Tuğ, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1981, 272 y., **Doktora**.

Çelikkol, Suat, *Farabi'de Ahlak ve Ahlak Eğitimi*, Danışman: Prof. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2010, 177 y., **Doktora**.

Durak, Necdet, *Aristoteles ve Fârâbî'de Etik (Mukayeseli Bir Çalışma)*, Danışman: Prof. Dr. İsmail Yakıt, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2003, 295 y., **Doktora**.

Erdem, Hüsameddin, *Son Devir Osmanlı Düşüncesinde Ahlâk*, Danışman: Süleyman H. Bolay, Selçuk Üniversitesi, [İlahiyat Fakültesi] Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1985, 221 y., **Doktora**.

Gafarov, Anar, *Nasîruddin et-Tûsî'nin Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet Bayrakdar, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2009, 295 y., **Doktora**.

Güler, İlhami, *Kur'an'a Göre Allah ve Ahiret İnancının Ahlak ile İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Sait Yazıcıoğlu, Ankara Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, , 1990, 163 y., **Doktora**.

Kaplan, Hayri, *Fahrüddin er-Râzî Düşüncesinde Rûh ve Ahlâk*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, , 2001, 422 y., **Doktora**.

Karadeniz, Hayrettin, *Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Hüsamettin Erdem, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2006., 160 y., **Doktora**.

Karaman, Hüseyin, *Muhammed İbn Zekeriyyâ er-Râzî'de Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Yrd. Doç. Dr. İbrahim Hakkı Aydın, Atatürk Üniversitesi,

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2001, 203 y., **Doktora.**

Kazanç, Fethi Kerim, *Gazzali Öncesi Ehl-i Sünnet Kalamında Ahlak Düşüncesinin Bir Çözümlemesi (Tahlili)*, Danışman: Prof. Dr. İsa Doğan, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 1999, 284 y., **Doktora.**

Kılıç, Recep, *Ahlakın Dini Temelinin Önemi*, Danışman: Prof. Dr. Necati Öner, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 1991, 186 y., **Doktora.**

Kuşafer, Ali Asgar, *Gazzali Sisteminde Ahlak ve Terbiye*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet Karasan, Ankara Üniversitesi, İlâhiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1974, 156 y., **Doktora.**

Kutluer, İlhan, *İslâm Felsefesi Tarihinde Ahlak İlminin Teşekkülü*, Danışman: Prof. Dr. Bekir Topaloğlu Marmara Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1989, 312 y., **Doktora.**

Mominov, Kasım, *Süreç Felsefesinde Ahlâk*, Danışman: Doç. Dr. Osman Bilen Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 121 y., **Doktora.**

Ocak, Hasan, *İslâm Felsefesi'nde İnsanın Özgürlüğü Problemi (Farâbî ve Kadı Abdulcebbar'a Göre)*, Danışman: Prof. Dr. Şahin Filiz, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2009, 180 y., **Doktora.**

Özdemir, Metin, *İslam Kalamında Kötülük Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Sait Yazıcıoğlu, Ankara Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 1998, 287 y., **Doktora.**

Özgen, Mehmet Kasım, *Fârâbî'nin Mutluluk Anlayışı*, Danışman: Prof. Dr. Hasan Şahin, Erciyes Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2005, 344 y., **Doktora.**

Özturan, Hümeýra, *Aristoteles ve Fârâbî'de Ahlâkın Kaynağı Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Ali Durusoy, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Felsefe ve Din Bilimleri Bilim Dalı, 2013, 242 y., **Doktora.**

Öztürk, Hüseyin, *Kınalı-Zâde Ali Çelebi'de Aile Ahlâkı*, Danışman: Doç. Dr. Murtaza Korlaelçi, Selçuk Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1989, 225 y., **Doktora**.

Reis, Bedriye, *Gazzâlî'de Marifet-Ahlâk İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Mustafa Kara, Uludağ Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Tasavvuf Bilim Dalı, 2010, 250 y., **Doktora**.

Saruhan, Müfit Selim, *İslâm Ahlak Felsefesinde Bilgi ve Hürriyet*, Danışman: Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2000, 256 y., **Doktora**.

Soyucak, Rabia, *Ahlâkî Değerlerde Evrensellik ve Değişme Sorunu*, Danışman: Prof. Dr. Ali Durusoy, Marmara Üniversitesi İlahiyat Anabilim Dalı Felsefe ve Din Bilimleri Bilim Dalı, 2011, 246 y., **Doktora**.

Süt, Abdunasır, *Kadı Abdulcebbar'ın Ahlak Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Şaban Ali Düzgün, Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı, 2011, 228 y., **Doktora**.

Şekeroğlu, Sami, *Mâtürîdî'de Ahlâk Problemi*, Danışman: Prof. Dr. Hanifi Özcan Dokuz Eylül Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2007, 191 y., **Doktora**.

Şen (Aykıt), Asiye, *Müneccimbaşı Ahmed Dede'nin Şerhu Ahlak-ı Adûd Adlı Eseri, Metin Tahkiki ve Değerlendirme*, Danışman: Prof. Dr. İsmail Kara, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 2013, 540 s., **Doktora**.

Torun, Tuğba, *Evrınci Ahlâk Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. İlhan Kutluer, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Felsefe ve Din Bilimleri Bilim Dalı, 2013, 320 y., **Doktora**.

Turdubayev, Adilbek, *Gazzâlî'nin Ahlâk Teorisi*, Danışman: Prof. Dr. Recep Kılıç, Ankara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 2006., ??? , **Doktora**.

Tümsek, Abdullah, *Muhyi-i Gülşeni ve Ahlak-ı Kiram İsimli Eseri*, Danışman: Doç. Dr. Mustafa Çağrıncı, Marmara Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1995, 192 y., **Doktora**.

Türkeri, Mehmet, *Seçilmiş Eserlerine Göre Fahrettin Razi'nin Ahlak Felsefesi*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet S. Aydın, Dokuz Eylül Üniversitesi,

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslâm Felsefesi Bilim Dalı, 1999, 161 y., **Doktora.**

Ünverdi, Veysi, *Kâdî Abdulcabbâr'da İrâde*, Danışman: Prof. Dr. İlhami Güler, Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı 2012, 224 s., **Doktora.**

Yel, Hasan Basri, *Bir Felsefe Problemi Olarak İman ve İrade İlişkisi*, Danışman: Prof. Dr. Mehmet S. Aydın, Dokuz Eylül Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Felsefesi Bilim Dalı, 1996, 152 y., **Doktora.**

Zakheri, Ali, *İbn Miskeveyh'in Ahlak Felsefesinde Lezzet ve Elem Kavramları*, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, 1973, XII+124+28 s., **Doktora.**

Kaynakça

- Altaş, Eşref, "Hikemiyât Literatürü ve Ahlâk" Ömer Türker, Kübra Şenel (ed.), *İslâm Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler*, (Ankara: Nobel Kitap, 2015), ss. 103-138.
- Anay, Harun, "Felsefe," *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, (DİA), c. 12, ss. 319-330.
- _____, "İslâm Düşüncesi Alanında Türkiye'de Yapılan Tezler," *Dîvân İlmî Araştırmalar*, 4 (1998/1), s. 73-170.
- _____, "İslâm Düşüncesi ve Batı Felsefesi ile İlgili Olarak Arapça Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri," *Dîvân İlmî Araştırmalar*, 10 (2001/1), ss. 197-307.
- _____, "İslâm Düşüncesi ve Batı Felsefesi ile İlgili Olarak Farsça Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri," *Dîvân İlmî Araştırmalar*, 11 (2001/2), ss. 201-241.
- _____, "İslâm Düşüncesi ve Batı Felsefesi ile İlgili Olarak İngilizce Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri," *Dîvân İlmî Araştırmalar*, 8 (2000/1), ss. 197-307.
- Arıcı, Müstakim, *Felsefe, Tıp ve Tarih: Tabakât Literatürü Üzerine Bir İnceleme*, (İstanbul: Klasik Yayınları, 2014).
- Arkan, Atilla, "Cumhuriyet Dönemi Türkçe İslam Felsefesi Tarihi Çalışmalarına Dair Literatür Denemesi," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 9, (2011/17), ss. 105-154.
- Aykut, Ayhan, "Ansiklopedi," *Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (DİA), c. 3, ss. 219-222.
- Karaman, Hüseyin, "İslâm Ahlâkının Kaynakları," Müftü Selim Saruhan (ed.), *İslâm Ahlâk Esasları ve Felsefesi*, (Ankara: Grafiker Yayınları, 2013), ss. 50-53.
- Kaya, M. Cüneyt, "İslâm Filozoflarının Türkiye'deki Neşir ve Tercüme Edilen Eserleri Bibliyografyası," M. Cüneyt Kaya (ed.), *İslâm Felsefesi: Tarih ve Problemler*, (İstanbul: İSAM Yayınları, 2013), ss. 799-846.
- Özturan, Hümeysra, "Etik ile Ahlâk Arasında: Türkçe Ahlâk Felsefesi Literatürüne Dair Etik Kavramı Kullanımı Üzerinden Bir Değerlendirme (EK-1)," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 9, (2011/17), ss. 192-201.

_____, "İslâm Ahlâk Düşüncesi Çalışmalarının Dünü ve Bugününe Dair Bir İnceleme," Ömer Türker, Kübra Şenel (ed.), *İslâm Ahlâk Literatürü: Ekoller ve Problemler*, (Ankara: Nobel Kitap, 2015), ss. 1-41.

Üçer, İbrahim Halil, "el-Fihrist'te Felsefe Tarihi: Kadim'in Muhdes'e Yolculuğu," Müstakim Anı (ed.), *Felsefe, Tıp ve Tarih: Tabakât Literatürü Üzerine Bir İnceleme*, (İstanbul: Klasik Yayınları, 2014) içinde, ss. 57-93.